

[Erik Eriksen.]

Det er forståeligt, at mange på denne baggrund har beskæftiget sig med tanken om det valg, der senest skal afholdes om 1½ år. Der er adskilligt i den høje regerings holdning, som tyder på, at den ikke vil sidde tiden ud. Endnu har den vel på linje med socialdemokratiet en voksende interesse i valg inden, hvad jeg måske uden at blive misforstået vil kalde blændværket omkring helhedsløsningen bliver afsløret. Hvis det sker, vil nemlig socialdemokraterne være i en vanskelig situation. Derfor er der meget, som underbygger troen på, at socialdemokratiet stræber efter et valg til efteråret. På den anden side er det nu engang ikke så let for en flertalsregering at udskrive valg i utide. Folkeoplysningen er trods alt ikke så ringe her i landet. (*Ministeren for kulturelle anliggender* [Bomholt]: Trods alt!). Trods alt, siger den højtærede kulturminister. Nu holder jeg jo så meget af kulturministeren, så jeg tør ikke filosofere videre.

I stedet må jeg måske også her gå over til den højtærede statsminister. Jeg er egentlig mere tilbøjelig til at filosofere over hans stilling og sige, at det er jo muligt, at han personlig gerne havde indtaget en mere samarbejdsbetonet holdning. Når jeg siger det, er det, fordi den højtærede ministers udenrigspolitiske erfaring kunne gøre det naturligt, men jeg må altså også her sige, at det har ikke været tilfældet.

For mig at se bliver den kommende tids problemer store. Jeg skal først nævne markedspolitikken. Det er jo åbenbart for enhver, at frihandelsområdet, EFTA, som det kaldes, ikke kan erstatte dansk tilslutning til fællesmarkedet. Jeg behøver kun at nævne, at landbrugets situation er ved at nærme sig det tragiske. Vi fik ved sidste EFTA-møde i Lissabon tilsagn om lettelser for landbrugseksporten på omkring 70 mill. kr. om året. Det er udmærket, men målt med helhedens alen er det jo uendelig lidt. Heroverfor står, at vi allerede har lidt et tab, som regeringen anslår til et par hundrede millioner kroner om året, ved at stå uden for fællesmarkedet, og i løbet af mindre end 1 år kan vi regne med en fordobling af dette tab.

Regeringen står under alle omstændigheder fast på, at Danmark ikke bør tilslutte sig fællesmarkedet. Østrig agter at

søge en form for associering med de seks, skønt også Østrig er medlem af EFTA. Jeg ved ikke, om regeringen ikke har fundet grund til overvejelser; når den britiske handelsminister lader forstå, at England alvorligt vil overveje et associeringstilbud, hvis det fremsættes i enighed af de seks. I andre lande er der tanker i bevægelse for at undgå de højst ubehagelige konsekvenser af at stå uden for fællesmarkedets ekspansion.

Må jeg så endelig nævne — det skulle jeg egentlig have gjort for et øjeblik siden — at der også har været en del forlydender om, at man inden for regeringen pusler med tanker om kontrol med statens udgiftsbevillinger. Sprængningen af udgiftsloftet viser jo, hvor nødvendig en skærpet kontrol er. Jeg er egentlig interesseret i at vide, hvor meget der er om disse forlydender. Vi har ikke hørt noget fra regeringen. Jeg tror nemlig, at hvis regeringen ikke vil søge denne opgave om skærpet kontrol løst, vil folketinget som sagt selv søge at finde udveje.

I nær forbindelse hermed forekommer det mig, at det også bliver nødvendigt at have en nøjere føling med de såkaldte lovbundne udgifter. Det nytter jo ikke, at lovgivningsmagten viser tilbageholdenhed med de offentlige udgifter, hvis den derefter skal være helt afskåret fra at regulere på størstedelen af udgifterne, blot fordi de er lovbundne og måske i sin tid fastsat under helt andre forudsætninger end dem, der gælder i dag.

Ligesom så mange mange andre i vort samfund vil jeg gerne have lov til at udtale min beklagelse over vort høje renteniveau. Vi har længe vidst, at først og fremmest landbruget lider under det, og i den senere tid er det blevet klart, at de øvrige eksporterhverv, herunder ikke mindst skibsværfterne, også lider under det. Jeg har imidlertid her noteret mig nationalbankdirektør Svend Niensens ord om renten, men jeg mener også at have set, at den højtærede økonomiminister har givet udtryk for, at det er en prøvesten for den såkaldte helhedsløsning, om den fører frem til rentesenkning.

Jeg kunne pege på mange flere betydningsfulde problemer, der trænger sig på, men jeg har med mine bemærkninger villet